

PRÜGIMAGNET PULLAPÄÄ

Rahvas veab üha enam prügi metsa alla

Ridala vald kulutab igal aastal tuhandeid eurosid maksumaksja raha, et oma prügi metsa alla viivate vastutustundetute inimeste järelt koristada, kuid ei jõua nendega sammu pidada.

LEMMI KANN

lemmi.kann@le.ee

Ainuüksi Pullapääle on prügi viidud nii palju, et selle äravedu läheks maksma vähemalt terve Ridala valla prügieelarve, mis on tänavu 10 000 eurot. Ridala võitleb juba aastaid vastutustundetute ja ignorantsete inimestega, kes sõidutavad oma prügi metsa, mida vald maksumaksja raha eest ja vabatahtlike abiga igal aastal koristab. Tulutult.

Eelmisel nädalavahetusel sai Eesti teisest otsast Ridala valda Nõmme külla puhkust veetma sõitnud Sigrit Randoja pere šoki osaliseks, kui Pullapää pank otsima läinud pere komistas prügilademetega otsa. „Sellist pilti pole minu silmad varem kohanud. Pangale me kahjuks ei jõudnudki, igasugune matkahuvi kadus,” rääkis Randoja Lääne Elule.

Randoja avaldas prügipildid sotsiaalmeedias, et asjale avalikkuse tähelepanu pöörata. „Loodus ei ole meie oma, me laename seda oma lastelt. Kahju, et leidub täiskasvanuid, kes endale oma tegudest aru ei anna,” ütles Randoja.

Iidne prügimure

Facebooki Ridala valla ning Haapsalu ja Läänemaa gruppi postitatud fotod tõstsid aastakümnete probleemi taas kohalike elanike meeltesse. Linnamäe mees Renek Loorens postitas omakorda foto kümnest kasutatud taimeõliga kanistrist, mis oli poetatud Valgevälja metsa ja pärinevad ilmselt mõnest toitlustasutusest.

Keskkonnainspektsiooni Läänemaa büroo juht Tõnis Ulm hindas, et metsaaluste prahistamine on viimase paari aastaga populaarsemaks muutunud. „Nii palju jama igasuguste jäätmetega nagu praegu ei ole meil maakonnas hulk aega olnud. Metsad on täis külmkappe, televiisoreid, autorehve ja mööblit. Milleks?! Neid võetakse ju jäätmejaamas tasuta vastu. Ometi pööravad nad oma autonina miskipärast kuhugi metsa, selle asemel et sõita jäätmejaama,” rääkis Ulm.

Ulm ei usu, et inimeste harjumused lähiajal muutuvad. „Ilmselt tuleb teha aina rohkem selgitustööd ja võib-olla siis noorem, pealekasvav põlvkond mõtleb juba teistmoodi ega vii enam prügi metsa alla,” nentis Ulm.

Paraku on Pullapää vaid osa Ridala valla prügimurest. Valla

Ridala abivallavanema Ailar Ladva sõnul pole see esimene kord, kui ettevõtted oma jäätmed Pullapää metsa alla toovad. Vanade militaarvaremete juurde on viidud kümneid kuvareid.

3 x LEMMI KANN

Pullapäält leiab suure valiku autodetaile.

Kelk pakkus kunagi lastele rõõmu, praegu teeb aga vaid tuska.

Tabamatud prügistajad

Prügi sees on vahel dokument nime ja kontaktandmetega. Sel juhul kutsub vald keskkonnainspektori.

Keskkonnainspektsiooni Läänemaa büroo juhataja Tõnis Ulm (pildil) nentis, et enamasti on prügitoojad võimatu leida. „Meil on päris mitu sellist juhtumit, aga sellest pole kasu, kui tunnistajaid pole, sest seaduse järgi peame tõendama, et just see inimene teo toime pani,” selgitas Ulm.

Mõnel korral on inspektsioon ise, politsei või siis aktiivsed kodanikud peale sattunud, kui keegi parasjagu on jäätmetest vabaneda üritanud. Aastas saadakse Ulmi sõnul kätte neli-viis pahategijat. „Lase-me tal kindlasti oma prügi ära koristada. Vastavalt sellele, kuidas inimene reageerib, ja prügi kogusele

saab ta ka trahvi. Tavaliselt on see 200–300 eurot. Kui keegi veoautoga prügi metsa viib, võib trahvi olla kuni 1200 eurot,” selgitas Ulm.

Ulm sõnul on prahistamine viimase paari aastaga üha populaarsem. „Nii palju jama igasuguste jäätmetega nagu praegu ei ole meil maakonnas hulk aega olnud. Metsad on täis külmkappe, televiisoreid, autorehve ja mööblit. Milleks?! Neid võetakse ju tasuta jäätmejaamas vastu. Ometi nad pööravad oma autonina kuhugi metsa, selle asemel et sõita jäätmejaama,” rääkis Ulm.

Ulm ei usu, et inimeste harjumused lähiajal muutuvad. „Ilmselt tuleb teha aina rohkem selgitustööd ja võib-olla siis noorem, pealekasvav põlvkond mõtleb juba teistmoodi ega vii enam prügi metsa alla,” nentis Ulm.

vanem Helen Rammu sõnul on vallas kohti, kuhu inimesed oma jäätmeid maha poetavad, paarikümne ringis.

Masendav vaatepilt

Ridala abivallavanem Ailar Ladva ütles, et esmaspäeva hommikul oli Pullapää illegaalsete prügimägede teema vallavalitsuses taas jutuks – probleem kestab juba aastaid, lõppu aga ei paista.

„Paar aastat tagasi lasi vald Pullapäält prügi ära koristada, aga see tekib jälle. See on mugav koht, kuhu oma prügi viia, suhteliselt linna lähedal ja ometi kõrvaline. Nii et endiselt ladestatakse sinna prügi. Kui harjumus on juba sees, tuuakse prügi samasse kohta ikka edasi,” rääkis Ladva.

Artikli autor sõitis kolmapäeva hommikul koos Ladvaga Pullapää peamised prügiladestuskohad läbi. Pilt on masendav. Metsateede äärde ja endiste lagune-

nud militaarehitiste juurde on kokku veetud kõike, mida vaid ette võib kujutada.

Eriti hakkas silma arvutikuvareid ja autoosade rohkus. Ei saa olla kahtlust, et ühelgi eraisikul sellist arsenalit vanu arvutiseadmeid korraga kodus pole. Autoosadest saanuks suure töönaosusega paar autot kokku panna. Peale selle tööstuslikes kogustes ehitusptrahti, kuhi tekstiiljäätmegi, mis on kindlasti pärit mõnest ettevõttest, ja hunnik juppideks lõigatud punast kaabliisolatsioonitoru, mis saab olla vaid mõnelt suurelt objektilt. Samuti leidub suurtes kogustes olmejäätmegi, alates lasteriistadest ja lõpetades ihuhooldustarvetega.

Kõige kurioossem on aga vahet jäätmejaama ümbruses toimuv: igaks kevadeks on jaamataguse tee ääres jäätmetest palistatud, kuigi suure osa sellest saaks anda tasuta jäätmejaama.

Suklese valimisliidus on üheksa volikogu liiget

Haapsalu linna napea, reformierakondlase Urmas Suklese (pildil) loodavasse valimisliitu HaRi kuulub Lääne Elule teadaolevalt kaheksa linnavolikogu liiget, kes varem kandideerisid Reformierakonna nimekirjas.

Rootare on nimekirjas

Suklese nimekirjaga on liitunud linnavolikogu liige Tiit Moor (varem IRL ja Keskerakond), Haapsalu aselinnapea Kaja Rootare ja linna avalike suhete spetsialist Tõnu Parbus ning Innove Läänemaa keskuse juht Tiina Kütt. Volikogust on nimekirjas selle aseesimees Kalju Aigro, äri-meestest vennad Siim ja Sulev Saareväli, Rannarootsi muuseumi juht Ülo Kalm, Haapsalu Linnahoolduse tegevjuht Alo Lõps, spordikooli direktor Mati Seppi ja Nurme vabriku juhatuse liige Lauri Väli.

Ridalist kuuluvad liitu Haeskas turismitalu pidav Ants Ale, uksetehase arendusdirektor Renee Serg ja autosordientusiast Kalle Kruusmaa.

Teisipäeval avalikustas Suklese oma valimisliidu nime. See on Haapsalu ja Ridala valimisliit HaRi. Suklese sõnul on liit võtnud eesmärgiks saada Haapsalu ja Ridala ühendvolikogus vähemalt 13 kohta. Üldse on volikogus 25 kohta.

Sukles ütles, et nimekirjas on 30–40 inimest. Ridala omi on Suklese sõnul vähem kui Haapsalu omi.

Põhimure on tänavad

Haapsalu valupunktid on Suklese sõnul kõnniteed ja tänavad. „Põhimure on selles, et nad on lainelised. Täidame augud ära, aga aluspõhi on, nagu ta on. Metsa tänav oli eelmise valimislubadus, aga see jooksis vastu rahaseina,” ütles Sukles.

Liidu nimevariante olnud Suklese sõnul esialgu kümme-kond, lõpuks jäi sõelale Haapsalu ja Ridala valimisliit HaRi. Sõna „HaRi” moodustub Haapsalu ja Ridala esimestest tähtedest. „Jääb meelde ja on lihtne kasutada,” ütles Sukles. Küsimusele, kuidas nime käänta, vastas Sukles: „Ta ei ole ikkagi „hari-harja”. Õelda tuleks: „Ma hääletan Haapsalu ja Ridala valimisliidu HaRi poolt.” Ja ta on hari nagu tipp. Läänemaa tipp.”

Sukles ei kard, et keegi hakkaks liidu nime üle nalja tegema: „Kui ka nalja tehakse, näitab see meie tugevust. Vähemalt ei ole see laialivalguv nagu Meie Inimesed.”

KAIE ILVES

● JUHTKIRI

Ropp lugu, kodanikud!

Inimene on üks ropp loom. Sellele tõdemusele jõuab igaüks, kes teeb tiiru Pullapääl, kus võrtsitavad rohelist võikad märgid inimestevuse jääkidest – illegaalsed prügiladestused. Need on sinna vedanud looduse kroon, kes võib olla meist igaühe naaber, sõber, seltsimees või äripartner.

Esmaspäeval Lääne Elu veebis ilmunud esimese Pullapää prügiloo kommenteerijatest märkisid mõned, et prügist legaalne vabanemine on kallis. Paraku näitas kontrollkäik peamisse sündmuskohta, et loodusesse viiakse prügi, mida võetakse jäätmejaamas eraisikutelt vastu tasuta. Milline füüsikaline jõud sunnib inimlooma juhitud sõiduki nina just metsa, mitte jäätmejaama poole, jääb mõistetamatuks.

Tõsi, maksma peab olmejäätmete eest. Esiteks peab igal majapidamisel olema prügikonteiner ja teiseks läks prügivedu sel aastal eraisikuil tunduvalt odavamaks, olles peaaegu tasuta. Ka saab lasta konteinerit tühjendada sagedamini kui kord kuus, mis on ju mugavam, kui sõita kilomeetreid linnast välja, et prügi salamisi maha poetada.

Näpuga saab näidata ka teenusepakkujatele, keda tellitakse prahti ära vedama. Nagu läbilõige Pullapää prügilatest näitas, ei jõua kõik need koormad sugugi sinna, kuhu vaja. Samuti tuleb peeglisle vaadata ettevõtetel. Kuigi visiitkaarte prügil juures polnud, võib aimata, milliste firmade jäätmed regulaarselt metsa viiakse. Aastaid illegaalse prügistamisega võitleval Ridala vallavalitsusel ja keskkonnainspektsioonil on küpsenud mõte, kuidas asja lahendada. Kogu Eestis. Selle nimi on prügimaks. Asja sisu oleks, et prügiteenuse ostmise asemel kogutaks inimestelt igakuist prügimaksu, mille eest saaks vastu õiguse tellida mis tahes prügi äravedu just siis, kui vaja. Et sellest mõttest asja saaks, on vaja omavalitsusliitude koostööd. Teeme ära?

● TEISED LEHED

Mitu eestlast jätab laulupeole tulemata, kui on venekeelne laul?

POSTIMEES. Laulupidu mäletab ja hoiab elus eesti keelt ja kultuuri, annab edasi eestlaseks olemise kvintessentsi, venekeelse laulu lisamine kavva ei aita seda eesmärki saavutada, kirjutab dirigent ja laulja Veronika Portsmouth.

2017. aasta laulu- ja tantsupidu on oma arengus midagi hoopis muud kui sügaval nõukogude ajal peetud pidu. Siis, kui näiliselt lauldi koos nõukogude rahva ühtsuse nimel, kuid südames oodati peo lõppu, kui sai häälepaelad valla, lauldes Gustav Ernesaksa laulu „Mu isamaa on minu arm“.

Laulupeo repertuaar ei ole mitte lihtne laulude rivvi seadmine, vaid sügava mõttega hoolikalt valitud muusikaliste numbrite koostlus, mis veel omakorda hoolikalt järjestatuna loovad suure ja tähendusliku kunstilise terviku.

Integratsioon ei toimu laulupeo protsessis, see toimub hoopis kuskil mujal, hoopis varem ning ei saa kindlasti sõltuda ühest laulust laulupeol. Venekeelne laul laulupeol ei aita enam mõista eesti kultuuri. Huvitav, mitu eestlast jätab laulupeole tulemata, kui seal on venekeelne laul sees? See-gi on kogu küsimuses oluline.

● LAUSELAEN

„Eks see ole praegugi suures osas valikute küsimus, kas „kakskümmend kaks – viimane taks“ või vastutustundlik kolmkümmend viis. Kuid patuasi on, kui viimased hakkavad põlastama ja sildistama esimesi ja esimesed teisi.“

Aidi Vallik eluringi ja pereplaneerimise kohta. LE, 23. mai 2017

Uue valitsuse tegemine on keeruline

Tuleval aastal saab Eesti vabariik 100aastaseks. Mitte kõik need 100 aastat ei ole Eesti olnud edukas ja vaba riik nagu praegu.

Tänapäeva Eesti edu aluseks on lihtne ja läbipaistev maksusüsteem, maailma parimate hulka kuuluv hariduskorraldus ja hea kaitsevõime. Oleme koos üles ehitanud tugeva Eesti. Ometi kohtame üha enam suhtumist, et kõik see raske tööga saavutatu ei olegi nii oluline.

Praegu rapsivat valitsust nimetavad ettevõtjad ja majanduseksperdid vastutustundetuks. Kuus uut maksu, eelarve defitsiit, reservide ärakulutamine, uued laenud, räpakas õigusloome. Eri nurkade alt ja eri rõhuasetustega on valitsuse sellist tegevust kritiseerinud peaaegu kõik, kes on üldse etteheiteid õigustatud tegema: Eesti Pank, eelarvenõukogu, õiguskantsler, kaubandus- ja tööstuskoda, töandjate keskkliit jt. Sellesarnaselt arvab ka Reformierakond. Praegusaja valitsemine nõrgestab Eestit.

On tõsi, et eduka Eesti üks peamisi eeldusi on tugev majandus ja jõukas rahvas. Kui aga rahvas pole vaba ja kaitstud, pole mõtet rääkida ka tugevast majanduskeskkonnast. Võime uhkusega vaadata tagasi viimastele aastatele, kui oleme suutnud oma riigi kaitseks panustada vähemalt kaks protsenti sisemajanduse kogutoodangust. Meile võib see tunduda juba tavaline, ent Euroopa ja kogu maailma mastaabis eristume positiivselt oma pühendumusega enda kaitsele. Oleme usaldusväärne partner oma liitlastele.

Reformierakonna eesmärk välis- ja julgeolekupoliitikas on selge ning kõigile arusaadav: et Eesti ei oleks iial enam ükski. Eestil on tugev iseseisev kaitsevõime, mida võimendab maailma parim kaitseorganisatsioon NATO. Samuti oleme Euroopa Liidu liikmena juba ennast tõestanud ja meie positsioon Brüsseli koridorides on tugev. On meie ühine vastutus anda endast kõik, et see jääks kestma.

Reformierakond on alati seisnud korras majanduse eest. Meil on riigina olnud tarkust koguda reserve ja hoida riigi võlakooormus madal.

HANNO PEVKUR
riigikogu liige, Reformierakonna esimees

Vaid korras rahandus annab kindluse, et me ei ela oma laste arvel ja suudame üle elada ka raskemad ajad. Seda enam on ebaseeldiv vaadata, kuidas praegune valitsus rahanduse korrahoidmisse nii kergel käel suhtub. Eesti majanduskasvu veduriks ei saa olla valitsuse poolt kunstlik majanduse stimuleerimine laenuraha turule suunamisega. See võib küll lühiajaliselt mõjuda, ent pikaajaline mõju majandusele on negatiivne ja majanduskeskkonda lõhkuv.

Riik ei tohi vabaturgu sekku. Vastupidi, riigi ülesanne on vähendada regulatsioone ja bürokraatiat, võidelda korruptsiooniga, luua lihtne ning läbipaistev maksu- ja ettevõtluskeskkond, sest vaid nii on võimalik innustada ettevõtlikkust, investeerida ja töökohti luua. Investeeringuid aga vajab meiesugune väikeriik eelkõige innovatsiooni ja tootearenduse. Maksukorralduses tuleks meil pigem lähtuda põhimõttest, et hoiame saavutatut, ärme lõhume toimivaid asju lihtsalt teisiti tegemise pärast. Kui aga oleme valmis majandust turgutama, siis mitte riiki paisutades, vaid vastupidi – märkimisväärselt õigusruumi ja bürokraatiat vähendades ehk ettevõtjaile vabamaid kasvutingimusi luues.

Vabadusele ja jõukuse kasvule liaks peame aga ühiselt tundma, et see armas paik maamuna peal on meie ühine kodu – meie kõigi Eesti. Nii nagu iga kett on sama tugev kui tema nõrgim lüli, sõltub ka iga riigi tugevus tema nõrkustest. Nõrgemate aitamine ei ole nõrkus. Vastu-

● **Maksukorralduses tuleks meil pigem lähtuda põhimõttest, et hoiame saavutatut, ärme lõhume toimivaid asju lihtsalt teisiti tegemise pärast.**

Kus kavatseb Venemaa järgmisena rünnata?

Kus ja kuidas kavatseb Kreml järgmisena rünnata? See küsimus vaevab meie julgeolekuvaldkonna otsustajaid ajal, mil nad seedivad Venemaa nurjunud katset mõjutada Prantsuse poliitilist süsteemi. Kremlis darvinistlikus maailmapildis on kaks võimalust: te kas sõõte oma vaenlasi või sõõvad nemad teid.

Paraku on Venemaa ajal, mil me keskendume vanadele visiitidele, juba loomas uusi. Kõige vahetum mure on kiiresti sulav Arktika, mille on NATO külma sõja järel tähelepanuta jätnud. Venemaa on viinud Kaug-Põhja kaks sõjaväebrigadi ning avab suvel seal uue suure sõjaväebaasi. Samuti tugevdab ta sealset tuumarajatisi. Ühendriikidel on vaid üks merekõlblik jäämurdja ja isegi see tegutseb juba kümme aastat üle oma teenistusaja. Venemaal on neid 40 ja ta ehitab juurde ka uusi, tiibraketide ja mereväesuurtükkidega relvastatud jäämurdjaid. Viimaste uudiste järgi kaalub NATO külma sõja järel laiali saadetud Atlandi ja Arktika väejuhatuse taastamist, et püüda Vene mereväest lähtuva ohuga toime tulla.

EDWARD LUCAS
ajakirjanik

Washingtonis asuv mõttekoda Centre for a New American Security korraldas sõjamängu, mis tõi esile lääne nõrgad kohad. Stsenarium hõlmas Venemaa õhutatud poliitilist kriisi Islandil (mille ajal takistati läänel sealsete tähtsate baaside kasutamist), sõjategevuse hoogustumist Ukrainas, merealuse kaabli läbilõikamist ning Vene mereväe aktiivset tegevust põhjaveses. Sõjamängu tulemused ei olnud julgustavad; teiste probleemidega harjunud osalejad olid geograafiasid pahviks löödud, lasid end Vene desinformatsioonist segadusse ajada ning langetasid otsuseid liiga aeglaselt.

Kreml teeb lääne ükskõiksuse ja tähelepanematuset varjus pahandust ka mõnel pool endises Jugoslaavias. Ta korraldas eelmisel aastal Montenegros rabavalt julge riigipöördekatse ilmselt lootuses väärata piskese vabariigi NATO-liikmesust.

Samuti sekkus ta jõuliselt Makedoonia hiljutisse poliitilisse kriisi, õhutades rahvastevahelisi pingeid albaanlaste vähemuse vastu ning

pidi, see ongi tugevamate kohustus. On meie teha, kas mõistame vajadust luua võrdsemaid võimalusi, saavutamaks heaolu kasvu kõikjal Eestis. Nõrgemate aitamisega teeme tugevamaks kogu Eesti, kus on kaitstud eesti keel, kultuur ja pered.

Praegu kasvab rahulolematust valitsusega ning ootus Reformierakonnalt. Seis parlamendis on uue valitsuskalitsiooni moodustamiseks ääretult keeruline. Võimalikke toimivaid koalitsioone ei paista. Tuletan meelde, et ka praeguse (mittetoimiva) valitsuse moodustamisel lähtuti põhimõtete asemel pigem äratagemise soovist.

Teisalt kraabib hinge, kuidas valitsus Eestit minevikku tagasi suunab.

Samuti on raske mõista, miks IRL oma väärtused maha on müütnud. Väärtustest loobumine on kindlaim tee ühe erakonna karile viimiseks. IRL kaotas selles valitsuses oma näo, väärtused ja paremkonservatiivse maailmavaate. Ka Keskerakonna ebamäärane, aga teadlik kahe peaga ideoloogia annab peale arusaamatu valitsemise muidki segaseid sõnumeid.

Kas Keskerakond esindab rahvarinde või interrindi ideoloogiat? Igal juhul on Keskerakond toonud 25 aasta taguse interrindi mõtleviisi ja ideoloogia suurejooneliselt tagasi Eesti tipp-poliitikasse. See on aga ohtlik trend. Kui mõelda siit edasi, kas Eesti väärrib uut valitsust, siis vastus on minu hinnangul „jah“. Reformierakonna huvi ei ole aga mitte lihtsalt valitsust lõhkuda.

Reformierakond on valmis võtma valitsusvastutust vaid juhul, kui praegune valitsus on end ammendanud ja uus valitsus on valmis viima Eestit edasi. Me ei seisa mitte ainult riigi, vaid ka kohalikul tasandil tugeva Eesti eest, meile omase põhiseadusmõtte järgse, targa ja tugeva ning ettevõtlust toetava Eesti eest.

Julgustades kurjategijaid parlamendi tungima ja parlamendiliikmeid läbi peksma. Kumbki avang ei toonud edu: Montenegro liitub järgmisel kuul ametlikult NATOga ja Makedoonia on tagasi lükanud Kreml nõudmised suunata oma lojaalsus itta.

Piirkonna kõige suuremas ja venemeelses riigis Serbias on lugu palju pahaendelisem. Venemaa levitab selle silme ees gaasi- ja relvatehingutega, lootuses upitada peaministriks oma liitlane Ivica Dacić pärast seda, kui praegune valitsusjuht Aleksandar Vučić järgmisel kuul presidendiks vannutatakse.

Ungari politseiniku tapmise, mille pani toime paramilitaarsete paremäärmuslaste juht, uurimine tuvastas, et Vene sõjaväeluure ohvitserid osalesid regulaarselt nüüd juba laiali saadetud omakaitserühmituse harjutustel. Ungari valitsus, mis on end tiheidalt sidunud Kreml energiatehingutega, ei ole veel ametlikku protesti esitanud.

Venemaa võib valmistuda neis riikides lähiaastail poliitiliste ja muude pöörete ärakasutamiseks. Lihtsalt ärge üllatuge, kui see juhtub.

Riigihalduse minister Mihhail Korb (vasakul) kohtus teisipäeval ligi 15 venekeelse linnakodanikuga Haapsalu sotsiaalmaja saalis, esinema kutsus ta Haapsalu veteranide komitee juht Kaarel Aru.

2 × URMAS LAURI

● MINISTER VÕIB TAGASI ASTUDA

Mihhail Korb: kahtlen NATO liikmeks olemises

Riigihalduse minister Mihhail Korb kutsuti Haapsalu sotsiaalmajja kohtuma veteranidega, kuid rakendati siin Keskerakonna valimisvankri ette.

URMAS LAURI
urmas.lauri@le.ee

Sotsiaalmaja saalis oli teisipäeval ligi 15 huvilist, vestlus käis vene keeles. Jututeemaks kerkis võidupüha.

„Venelastel on see suur pidupäev,” nentis Korb. Minister soovitas eri arusaamadest lugupidavalt suhtuda. „Mina olen ühtse ühiskonna poolt,” kinnitas Korb.

Võidupüha teema keris jutu sõjale. Veteranide hulgast kostis, et raha, mis kulub relvastusele, tuleks anda hoopis pensionäridele. „See on NATO nõudmine, Eesti on NATO liige,” ütles Korb selgitada. „Mina pole kaitseminister. Tuleb teile kaitseminister külla, küsige temalt.”

Seltskond nõudis enamat. „Pole vaja üles kütta, pole vaja kütta, võtame asja rahulikult,” ütles Korb seltskonda rahustada.

„Mina... võib-olla ütlen eestlaste vaatevinklist ebameeldiva fraasi, mina pole NATO-liikmesuse poolt,” selgitas minister. „Mulle meeldib soomlaste poliitika selles küsimuses. Aga kui teha oma armee, läheb see veel kallimaks. Saate aru? Soomlased ehitavad oma armeed, nad on NATOst eraldi, tegelevad ise oma riigi kaitsmisega. Aga neile ei tule keegi appi.”

Raske töö

Minister rääkis veel kohtumisel, et Keskerakond olnud võimal pool aastat ning peaminist-

Ratas taunis Korbi sõnavõttu

Pärast seda, kui Lääne Elu oli kolmapäeval oma veebiküljel avaldanud uudise sellest, mida arvab minister Mihhail Korb NATOsse kuulumisest, puhkes meedias torm.

Esmalt helistas Korb Lääne Elu toimetusele ja soovis, et ajaleht võtaks uudisest välja NATO-teemalise lõigu. Samuti soovis ta, et Postimehe ja Delfi toimetused muudaks Lääne Elu uudise refereeringu pealkirja. Lääne Elu toimetuse seda teha ei saanud.

Rahandusministeeriumi pressiesindaja saatis paar tundi pärast uudise avaldamist Mihhail Korbi teate, milles kinnitas minister, et toetab Eesti julgeolekupoliitika aluspõhimõtteid. Korbi sõnul peab Eesti olema NATO aktiivne liige ning panustama alliansi töösse, sest ühtne ja tugev liit on Eesti kaitsevõime oluline alus.

Korb teatas, et palub vabandust oma esinemise eest Haapsalus.

Peaminister Jüri Ratas nimetas Korbi sõnavõttu kahetsusväärseks.

rierakonnas oli algul isegi kaks venekeelset ministrit. „Aga üks ei pidanud vastu. Martin Repinski, kui mäletate, ta ei pidanud meediasurvele vastu,” meenutas Korb. „Ministri töö on raske,” nentis Korb. „Ma arvasin, et raske, aga et nii raske... Aga sellega tuleb harjuda.”

Raskeks pidas Korb just seda, et ministritel tuleb virnade vii-

„Mihhail Korbi NATO-teemaline sõnavõtt oli ebaõnnestunud ja kahetsusväärne. Valitsuse seisukoht julgeolekupoliitikas on üksmeelne ja pole muutunud. Sama on kinnitanud minister Korb, kes oma ebaõnnestunud sõnavõtu eest ka vabandust palus,” ütles Ratas pressiesindaja vahendusel.

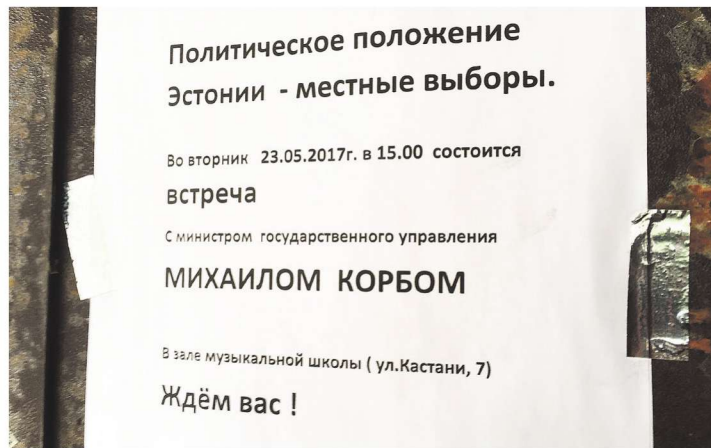
Isamaa ja Res Publica Liitu (IRL) kuuluv kaitseminister Margus Tsahkna ütles, et keskerakondlastest riigihalduse minister Mihhail Korb ei peaks kuuluma valitsusse, kui ei toeta Eesti kuulumist NATOsse. „Eesti iseseisvuse ja julgeoleku garantii on kuulumine NATOsse. Kui valitsuse minister arvab, et Eesti ei peaks kuuluma NATOsse, siis tema koht ei ole valitsuses,” kirjutas Tsahkna sotsiaalmeedias.

Reformierakondlane Kristen Michal leidis, et Korbi väljaütlemise pärast peaks Keskerakond valitsusest lahkuma. Korbi tagasiastumist nõudis ka vabakerakondlane Andres Herkel.

si eestikeelseid tekste lugeda, läbi töötada. „Venekeelsel on see küllaltki raske,” tunnistas Korb.

Astmeline tulumaks

Keskerakonna teeneks pidas Korb astmelist tulumaksu. „Varsiti on Eestis astmeline tulumaks,” lausus minister. Korb selgitas, et maksuvaba tulu tõstetakse uuest aastast 500 euroni. Kes teenib ku-

Venekeelne kuulutus kutsus kohtuma minister Mihhail Korbiga.

ni 1200 eurot kuus, võibab 54 eurot. „Meie [Keskerakond] sellist süsteemi ei pakkunud, kuid olgu siis selline. Võidavad need, kel sissetulek väike,” selgitas Korb.

Ministri ette toodi ka kodakondsuse nõue õpetajatele, see, et ravimite etiketid pole vene keeles. „Eesti keelt tuleb õppida,” vastas Korb küsimusele, miks pressitakse eesti keele õpet juba lasteaedadesse. „[Eesti] keel on keeruline, mida varem õpite, seda parem.”

Veteranid polnud rahul ka uue Haapsalu linnasaunaga. Liiga väike, liiga kitsad riietuskapid ning kuulutus kuulutust kohtumisele ministriga. Venekeelsed kuulutused teatasid, et muusikakooli saalis toimub ministriga kohtumine teemal „Poliitiline olukord Eestis – kohalikud valimised”.

„Kes on teil linnapea kandidaat?” küsis Korb lõpetuseks.

„Vikman, aselinnapea,” kuulutas keskerakondlane Kalle Tõnismäe. „On hea ja asjalik noormees,” kostis seltskonnast.

Korbi esinemise korraldas Keskerakond. Kohtumise mõte tuli Haapsalu veteranide komitee juhilt Kaarel Arult, kes soovis, et veteranidele tuleks kõnelema mõni tähtis riigiametnik.

Ministril oli sama päeva ennelõunal kohtumine Läänemaa omavalitsusjuhtidega. Lääne Elu toimetuse avastas Korbi kohtumise sõjaveteranidega juhuslikult, kui ajakirjanik nägi Haapsalu ühe korterelamu trepikojas venekeelset kuulutust kohtumisele ministriga. Venekeelsed kuulutused teatasid, et muusikakooli saalis toimub ministriga kohtumine teemal „Poliitiline olukord Eestis – kohalikud valimised”.

● LÜHIDALT

EDUARD LAURI

Surm Kiltsi lennuväljal tõi karistuse mõlemale juhile

Mullu kevadel Kiltsi lennuväljal kiirendusvõistlusel pealtvaataja surmaga lõppenud õnnetus tõi kolmapäeval Pärnu maakohus karistuse mõlemale juhile, kes oma Audidega teineteiselt möötu võtsid.

Ränk õnnetus juhtus 14. mail kella 18.30 ajal, kui 26aastane Arvo ning 28aastane Mikk otsustasid kumbki oma Audi A8ga panna oma kiiruslikud omadused proovile ning asusid võidu kihutama. Kummagi mehel ei olnud sellekohase kategooria juhtimisõigust ning Mikk oli peale selle ka purjus.

Kui autod olid saavutanud kiiruse 190 km/t, pörkasid võimsa mootoriga Audid külgepidi kokku, mistõttu paiskus Miku juhitud auto paremale teeserva ning otsa seal kiirendusvõistlust jälginud 22aastasele mehele. Jalakäija suri saadud vigastustesse õnnetuskohal.

Politsei tuvastas, et kuigi ohvri paikus otsa Miku auto, olid mõlemad kiirendusvõistlusel osalenud juhid õnnetuses süüdi. Samale seisukohale jõudis kolmapäeval ka Pärnu maakohus, mõistes nii Miku kui ka Arvo süüdi raske liiklusõnnetuse põhjustamises, millega kaasnes ettevaatamatusest inimese surm.

Mikk sai lühimenetluses ühe aasta ja kaheksa kuu pikkuse vangistuse, millele liitis kohus varasema süüte oest määratud, kuid osaliselt kandmata karistusosa. Nii tuleb mehel realselt trellide taga veeta üks aasta, üheksa kuud ja 28 päeva. Arvo sai samuti lühimenetluses ühe aasta ja kaheksa kuu pikkuse vangistuse, millest tal tuleb realselt vanglas veeta kolm kuud. Ülejäänud karistusosa ei pööra kohus täitmisele, kui mees ei soorita kolmeaastase katseaaja jooksul uut tahtlikku kuritegu. **BNS**

Ridala vallavanem vahetas nime ja autot

Ridala volikogu otsustas tagasiulatvalt 1. maist ka lõpuni hüvitada Ridala vallavanemale Helen Rammule isikliku sõiduauto kasutamise kulud.

Rammul ametiautot ei ole. Töösõitudeks kasutab ta isiklikku autot, mille eest hüvitatakse talle 30 senti ühe kilomeetri kohta. Hüvitise limiit on 335 eurot kuus. Ridala volikogu esimees Olev Peetris ütles, et hüvitis on täpselt sama suur kui varem, volikogu pidi hüvitise maksmise uuesti otsustama, sest vallavanem müüs vana auto maha ja ostis uue. Varem sõitis vallavanem Hyundaiga, nüüd sõidab ta Volvoga. Hüvitise maksmise otsuses on kirjas ka auto mark, nii et vana otsus tuli kehtetuks kuulutada ja langetada uus. Hüvitise maksmise poolt olid kõik 13 volikogu liiget.

„Tuleb välja, et meie vallavanem on vahetanud peale nime ka autot,” ütles Peetris volikogu istungil naljaga pooleks. Ridala vallavanem abiellus ja Helen Koppa nime asemel kannab ta Helen Rammu nime. **Kaie Ilves**

Ridala otsustas uue volikogu suuruse

Ridala volikogu otsustas, et Haapsalu ja Ridala ühendvolikogus on 25 kohta. Moodustatakse üks valimisringkond. „Nii nagu näeb ette kahe omavalitsuse ühinemisleping,” ütles Ridala vallasekretär Igor Pogodin. Ridala praeguses volikogus on 13 ja Haapsalu volikogus 21 kohta. **Kaie Ilves**

● TÕELINE MULTITALENT

Kuidas ma Volliga tutvavaks sain

25. mail möödub 85 aastat Haapsalu koolimehe ja publitsisti Voldemar Pinni sündist.

OLEV REMSU

kirjanik ja filmimees

Voldemar Pinn oli mõnus mees. Mõnus ja muhe. Hüüdsime teda kord Volliks, kord Pinniks. Viimane ei tähendanud sugugi mingit ametlikkust-kroonulikkust. Nüüd ei teagi, kumba pruukida.

Ta oli sõber minu sõbra Ott Raunaga. Ott töötas tollal õpetajaskonna häälekandjas, Pinn oli lehe püsiautor. Ka toona hinnati toimetustes kõrgelt inimest, kes mõningail teemadel, mis olid tal käes (loomulikult peas), artikli naksti! valmis kirjutab. Pinni lugudes olid kõik faktid alati jumala õiged, neid kontrollida polnud sugugi tarvis. Mõttearendused olid tal originaalsed, neist vaimustusid nii toimetajad kui ka lugejad. Ikka püüdis ta ridade vahelt veidike „ära teha“, tülgestavat hosianna-laulmist temalt ei tulnud. Ehk vajasisid tema lood vaid mõningat keelelist kõpitsemist. Veidi hiljem leidis ta endale ise oma kodulinnast Haapsalust keelelise toimetaja, nõnda et tema kirjutised võis lehte panna neid läbi lugemata. Nii sugused autorid on kõrgelt hinnatud nii praegu kui ka varem.

Õhtusele rongile

Ott tutvustas mind Pinniga kinises intelligentide klubis Kuku. Juba mõne minuti pärast vaidlesime hoogsalt kogu maailma poliitika üle. Afganistan, Argentina–Briti sõda, tähtede sõda – kas bluff või reaalsus? Olid perestroika esimesed aastad ning meie meeled olid lootusest pungil. See olin mina, kes Pinni hoiatas: „Räägitakse, et siin on luti-kad.“

„Ja ka see hoiatamine võetakse peale, jah?“ küsis vastu.

„Kui mõned inimesed kuraa si täis lähevad, siis ristivad nad julgeoleku kõige lopsakamate sõnadega. Enne veel koputavad sõrmenukkidega vastu lauda: tähelepanu, tähelepanu, lülitage sisse, kohe hakkam ajama riigivastast juttu! Lähevadki lahti anekdoodid Brežnevist ja kõigest muust. Teised, ja need on suure enamikus, on jälle igaks juhuks ettevaatlikud,“ ütlesin mina.

„Aah, las kulutavad oma linti,“ lõi Pinn käega ning jutt teemal, kas Gorbatsšov jäetakse või

Koolimees Voldemar Pinn oli särav suhtleja ning hea organisator. Hooga publitsistina aitas ta vabanemise aastail rahva ajaloomälu taastada.

ARVO TARMULA

Voldemar Pinn

- 25. mai 1932 – 11. oktoober 1999
- Lõpetas 1951 Haapsalu pedagoogilise kooli, hiljem Tartu ülikooli ajaloo ja psühholoogia erialal
- Oli Riguldi ja Ridala 8klassilise kooli ning 1971. aastast Haapsalu sanatoorse internaatkooli (praegu Haapsalu Viigi kool) õpetaja ja direktor

mule või mitte, läks edasi. Mäletan selgesti Pinni analüüsi – sõnavabadus ja üheparteisisüsteem ei saa koos eksisteerida. Tark, eks ole?

Istusime pikas lauas otse trepi vastas. Teises otsas oli paika

võtnud üpris aurune A. T., suure kirjustuse peatoimetaja.

„Savisaar siin! Kes see Savisaare sisse laskis!“ kägises äkki A. T. ning sihtis sõrmega Pinni poole. „Savisaar minema! Šveits, Savisaar minema!“

Niisugused olid Kuku naljad. A. T. nägi uustulnukat ning mõtles, et paneb mehe proovile.

Jah, ajab ikka segadusse küll, eriti siis, kui pead Savisaarest lugu. Ja A. T.-d teadis Pinn televisiooni kirjandussaadetest, pidas temast lugu.

Teadsin, et A. T. on kremloog, loeb Pravda juhtkirju, vaatab, mis järjekorras poliitbüroo ja keskkomitee liikmeid nimetatakse, ning teeb sellest oma järeldusi. Samuti teemad kordumise. Ta oskas haarata võimusaia õhust. Iseasi, kui palju tal täppi läks.

Ka Pinni poliitika-huvi oli mulle juba selgeks saanud. Tutvustasin neid mehi ning juhtisin vestluse perestroika ja glasnosti peale. A. T. jahmatas meid kõiki, ütles, et Gorbatsšov kasutas juba oma esimestes kõnedes sõnu „glasnost“ ja „perestroika“, kaua enne seda, kui ta peasekretäriks tõusis. Seda me ei teadnud, me mõtlesime, et ta hoidis enne igaks juhuks keelt hammaste taga. A. T. pälvis meie kõigi, ka Pinni tunnustuse.

„Grišin võetakse maha!“ kuulutas A. T. edasi.

„Annaks jumal,“ lausus Pinn, ja nii ka juhtus, perestroika suurim vaenlane kaotas koha poliitbüroos. Edasine jutt oli selge – need kaks inimest olid ühestel seisukohtadel.

Tol päeval pidi aga Pinn minema õhtusele rongile, et jõuda koju Haapsallu. Saatsime teda, sest põnev jutt ei võinud katki jääda.

Väljas polnud mikrofoni kindlasti, siin võis arutada päris keelatud asju.

Kas Eesti saab iseseisvaks? „Kindlasti saab! Ülekohus ei seisa kotis,“ ütles Ott.

„Võib-olla saab, aga see võtab aega,“ oli Pinn tasakaalukam.

„Ma ütlen, et kõigepealt annab Nõukogude Liit ära Kuriili saared, sest see on talle kasulik, siis alles võib päevakorrale tulla meie autonoomia ning siis iseseisvus,“ arvasin mina.

Näete siis, kuidas ma eksisin. „Tulge mulle külla!“ kutsus ta Otti ja mind vaksali perroonil. „Tulge terve perega, mul on üks saun, mis on suvel täiesti vaba.“

● „Savisaar siin! Kes see Savisaare sisse laskis!“ kägises äkki A. T. ning sihtis sõrmega Pinni poole.

Miks mitte veeta puhkust keiserlikus kuurordis? Läksin ja hakkasimegi käima. Mitu korda ma seal Jalaka tänava saunas suvitasin? Kokkulugemiseks ühe käe sõrmedest ehk ei piisa, kuid kaks on liiga palju. Mu noorem poeg Rein oli vaid ühene, vanem poeg Ott veidi vanem, kui me esimest korda seal olime. Ega paremat kohta olnukski, seda enam, et see kukrut ei kergendanud.

Kas ma ainult võtsin? Kas ma talitasin oma põhimõtete vastaselt? Veidi ka andsin, kuid see pisku polnud seda mõõtu, mida andis suur andja Pinn.

Igal õhtul tuli ta oma jalgrattaga, vein kaasas. Mõnikord kaks. Vestlesime siis lehtlas poole ööni. Tal oli mitu teemat, mida ta professionaalselt valdas. Pedagoogika ja psühholoogia olid talle kõige omasemad, ent mina olin neis tummamaht. Nende peale ta juttu ei viinudki, taktitundeline, nagu ta oli. Nii rääkisime ainult poliitikat ja ajaloost.

Hurmavad suveöö

Pinn kirjutas nende aastate jooksul oma raamatuid. Ja kellest? Raudristi Rüütliristi kavalerist, Auvere lahingu sangarist Harald Riipalust, EKP keskkomitee esimesest sekretärist, leninlikult kahenaisepidajast Nikolai Karotamast, Hitleri asetäitjast Rudolf Hessist, admiral Johan Pitkast, Haapsalu kunagisest linnapeast Hans Alverist, kvisling Johannes Varesest ja Eesti kindralkomissariaadi juhust Hjalmar Mäest ning punasest terrorist Läänemaal. Raamatutele lisandusid artiklid ajakirjanduses. Ja vaat, neil teemadel rääkisimegi hurmavalt suveõhtutel, suveöödel.

Vahepeal lonksasime veini, määrisime end kokku säsetõrjevedelikuga ning jutt läks edasi. Pinn keeras end jutuga üles, mina olin rohkem kuulaja rollis, mina teadsin ehk paremini laiemat tausta, Pinn üksikasju portreteeritavate inimeste elust ja tegevusest. Hea kuulaja aga mak-sab ka midagi!

Pinn oli eelkõige publitsist, kuigi tema psühholoogia ja pedagoogika teostest leiame ka akadeemilist lähenemist.

Üks asi olgu kohe klaaritud. Vahel on oletatud, et minulgi on olnud mingi roll Pinni raamatute-artiklite loomisel. Olgu siinko-

hal raudselt tõdetud – ei mingit! Ma olin ainult vestluspartner. Ma polnud ei keele- ega stiiltoimetaja, ainult vestluspartner ning üks esimesi lugejaid.

Käisime Pinniga koos külas Harald Nugiseksil tema kodus Pärnus, vaimustusime vanahärra elujõulisusest ja mälu täpsusest. Käisime Viljandis avamas Alfons Rebase memoriaaltahvlit, Pinn pidas seal kõne, pärast võtsime koos väheke viina veel elus olevate grenaderidega. Millistest ränkadest saatustest kuulsime!

Praegu on moes sõnake „multitalent“. Vaat, Pinni oleks saanud just sellega iseloomustada. Harilikult ei tunne humanitaariainimesed ei juhtimiskunsti ega majandust, Pinn oli ka neis valdkondades pädev. Majandusvaistu Pinnil jätkus, eks sellest anna tunnistust tema raamatute teemad siis, kui tensuur kadus. Väljaanded läksid nagu soe sai.

Meie tegime tollal kirjandusrühmitust Wellesto. Oi, kes kõik sinna kuulusid: Doris Kareva, Maimu Berg, Indrek Hirv, Lin-nart Mäll, Sven Grünberg, Sir-je Kiin, Mati Hint, Merle Jääger, Jaan Undusk jt. Rühmitus oli ette nähtud võitlemaks ENSV kirjanike liiduga, aga sellest võitlemisest ei tulnud midagi välja. Küll aga käis ääri-veeri jutt, ega Pinn tahaks liikmeks astuda. Pinn teadis oma kohta, ei avaldanud soovi, küll aga korraldas Wellesto-le suvise vastuvõtu. Käisime ja-higa Hobulaiul.

Pinni multitalentsuse üks silmapaistvamaid osi oli suhtlusoskus. Ise alati mõnus ja vaimukas, nakatas ta teisi, ka neid, kelle hinge oli okas torkinud. Eks näita ka vahejuhtum A. T-ga seda kõige ilmekamalt.

Haapsalu
Kutsehariduskeskus

võtab alates septembrist tööle
osalise koormusega

- matemaatikaõpetaja
- elektroonikaõpetaja
- plaatimise õpetaja
- arhiivitöö õpetaja

Palume esitada soovivavaldus ja CV
hiljemalt 5. juuniks e-posti aadressil kool@hkhhk.edu.ee
või postiaadressil Ehitajate tee 3, Uuemõisa, 90401 Läänemaa.

Info telefonil 666 1740.

Haapsalu lossihoov rökkab laupäeval tantsijate ja pillimeeste käes, ilm töötab tulla jahe, aga sajuta.

ARVO TARMULA

● KULLAKERAKANDJATE PIDU

Läänemaa peab viimast suurt tantsupidu

Tuleva suve tantsupidu on kahe valla tantsijate jagu pisem, sest Lõuna-Läänemaast saab Pärnu maakonna osa.

KAIE ILVES
kaie@le.ee

Läänemaa peatsele kahanemisele viitab ka tantsupeo nimi „Kullakera kandjad”. „Läänemaa on meie kullakera, mida me tahaksime hoida, aga praeguse Läänemaana tuleme kokku viimast korda,” ütles Läänemaa tantsupeo liigijuht ja pealavastaja assistent Malle Õiglas. „Tänavune pidu on pühendatud sellele Läänemaale, mis praegu veel alles on.”

Vallavanem kõige ees

Läänemaa tantsupeo korraldaja Marju Viitmaa ootab lippudega rongkäiku kõiki Läänemaa vallavanemaid ja volikogude esimehi.

„Viimast korda on vallad selles koosseisus reas. Selles mõttes on kurb,” ütles Viitmaa.

„Kullakera kandjate” idee autor on pealavastaja Liia Lees.

Peo üks lõputantse on „Kullakera kandjate” tants. Haapsalu linna algkooli 4. klassi tüdrukule Sarah-Sofia Brockile meeldib just see tants kõige rohkem. „See lihtsalt on nii ilus,” ütles Sarah-Sofia. „Ja rahulik ka. Seal ei pea palju liikuma,” lisas Sarah-Sofia klassivend Joosep Vingissaar. Sa-

Läänemaa tantsupidu

- 27. mail kl 17 Haapsalu piiskoplinnuses.
- Rongkäigu algus kl 16 Haapsalu veetorni juurest.
- Pealavastaja Liia Lees, assistent Malle Õiglas.
- Liigijuhid Elle Turnau, Tiit Tullvik, Anne Kübarsepp, Malle Õiglas, Lea Teder, Liia Lees, Elerin Lees, Ulrika Grauberg, Erika Tee, Varje Paaliste, Raina Soosaar, Lia Puhm.
- Korraldaja Marju Viitmaa.
- Muusikajuht Margus Tokko.

ra-Sofia ja Joosep on rahvatantsuga tegelnud 1. klassist peale ja laupäeval osaleb nende klassi tantsurühm Tagurpidi tantsupeol. Tantsib terve klass, neid juhendab õpetaja Tiia Lehepuu. Üldse esitavad lapsed viis tantsu. Juba homme hommikul ootab neid Haapsalu lossioues peaproov, kõige rohkem aga ootavad lapsed rongkäiku.

„Hästi palju inimesi on koos. Uhke tunne on,” ütles Sarah-Sofia ja Joosepi klassivend Kristjan Mihkel Kollom.

Kristjan Mihklile meeldib rahvatants isegi sedavõrd, et ta lubas edasi tantsida ka siis, kui on juba täiskasvanu.

Tantsijaid ja võimlejaid osaleb laupäeval maakonna tantsupeol ühtekokku tuhatkond. „Kõik on väljas, lasteadeadest kuni memmede-taateni. Igas vanuses. Keegi ei saa öelda, et tema vanuseklassi ei taheta,” ütles Marju Viitmaa.

Enim on peol koolilapsi. Võimlejaid ei saa aga sugugi iga kord näha. „Vahel on meil rahvamuusikud, mullu olid beebid,” ütles Viitmaa.

Just mudilastele on pidu Viitmaa sõnul kõige tähtsam – rongkäik on emotsionaalne ja saab suurel murul tantsida.

Proovid algavad homme

Rongkäik algab kell 16.30 Haapsalu veetorni juurest.

Pidu ise kestab piiskoplinnuses kell 17–19. Muusikat teeb rongkäigus Hanila laulu- ja mänguseltsi kapell, kes sõidab veoauto kastis. Sõidutab kapelli Jüri Hinsberg Lihulast. Hinsberg peab sama tegema ka koolinoorte laulu- ja tantsupeo rongkäigus Tallinnas, kus tal tuleb vedada Lihula muusikakooli puhkpillior-

kestrit. Maakonnapeo rongkäik on Hinsbergil peaproovi eest: mis tempoga sõita, kuidas vahet hoida jne.

Tantsupeo repertuaar lähtub koolinoorte suure tantsu- ja laulupeo omast. „Nagu ikka on paratamatu, et kõik tantsijad suurele peole ei pääse,” märkis Marju Viitmaa. Tantsud aga on selgeks õpitud. Nii saabki neidsamu tantsu tantsida maakonna peol, sest kaht repertuaari ära õppida pole mõtet. „See käib koolinoorte rühmade kohta. Mudilastel on ikka oma tantsud: „Siisik” ja „Jommitants,” ütles Viitmaa.

Pidu algab „Kägara” tantsuga, kus on platsil kõik tantsijad korraga. Peo lõpetab „Oige ja valsemba”.

Viitmaa sõnul on tänavu teistsiti tantsujuhtide tänamine. Selle asemel, et kõik ükshaaval lavale kutsuda, toovad noorterühmade noormehed kõik tantsujuhid korraga tantsuväljakule ja tänavad neid.

Tantsupeo suured proovid algavad juba homme, jätkuvad kella üheksast laupäeva hommikul ja kestavad rongkäigu alguseni. „Minul jääb üle vaid ilusat ilma soovida,” ütles Viitmaa.

Loomaarsti märkmed

95. osa

ANN MARI ANUPÖLD
Piirsalu loomaarst

Seiklused maalt ja merelt

Selle nädala veedan Inglismaal Harrogate'i-nimelises linnakeses. Nimelt peetakse siin ülemaailmne lambaloomaarstide kongress. Peamised osalejad tulevad Inglismaalt, Austraaliast ja Uus-Meremaa, ikka neist riikidest, kus lambakasvatus on põllumajandussektoris kindlal esikohal. Esimest korda õnnestus aga sel aastal ka Eesti poolt väike loomaarstide delegatsioon kohapeale saata. Viiel päeval on mul nüüd võimalus osaleda õpitubades, loenguil ja aruteludel üllatavalt muhedas, usumatult intelligentes, laia maailmavaatega ja arenduslikus seltskonnas.

Ka Eestis on karvapallide pidamine viimastel aastatel üha populaarsem. Suurim rõhk on lambakasvatusele Eestis lihale, samuti tehakse käsitööd, ja paar üksikut farmi toodab lambapiima. Kuigi enamikus Eesti taludes on alati peetud ka mõnd lammast, ei saa öelda, et Eestis oleks lambaliha söömine traditsiooniline. Paljudel eestlastel on lambalihaga pigem negatiivsed kogemused ja nad seostavad seda „kasuka” maitsega. Kogenud lambakasvatajad saavad selle üle muidugi ainult muiata, sest kes on kordki saanud tõeliselt hästi kasvatatud, toidetud ja õigel ajal tapetud lamba liha, ei taha sellest maiuspalast kindlasti enam loobuda.

Konverentsi vältel käsitletakse kõiki lambakasvatuse ja -pidamise ning tervishoiuga seotud teemasid, uusi arengusuundi, leide, ravimeid ja meetodeid. Veel tähtsam kui väikeste asjade arutamine on aga kogu konverentsi rõhk loomaarsti ja ka taluniku suurele vastutusele. Lambakasvatuse tähtsust ühiskonnas ning loomaarsti määravat rolli selles ilustreeris ilmekalt juba kogu konverentsi ning esimese suure loengu teema: kuidas globaalset toiduohutust parandada ja toota tõhusalt. Võib tunduda tobe, et lammast peaks olema mingi oluline mutter maailma mootori liikumises, aga just nii ta on. Mis praegu maailmas peamiselt toimub? Rahvastiku juurdekasv. Iga päev sünnib maailmas juurde kaks Harrogate'i-suurst linnakest, aastas kokku üle 80 miljoni inimese. Nad kõik tahavad areneda, saavutada ja nautida. Mis on aga kogu selle alus? Kust tuleb energia, et seda teekonda jätkata? Söögist. Söögist on inimese elu väga üürrike ning kuni ei ole veel labori katseklaasis õhust ja päikesevalgusest suudetud kokku segada toitaineid, toetub kogu meie ühiskonna areng sellele väheke põlatud, tolereeritud, kuid nõudlikule urbaanse elu võõraslapsele, milleks on põllumajandus.

Kui te mõeldate rohelisest põllust, kus käputäis lambaid rahulikult sööb, millele te mõtlete? Võib-olla pole te ammu lammast näinud ja see kõik tundub teile usumatult maaliline ja armas vaatepilt. Ehk on teil aga hoopis kõht tühi ja lambaid nähes meenub teile mõni eriti maitsev söögielamus. Teadlased vaatavad aga seda põldu hoopis teistsuguste emotsioonidega. Nad mõtlevad esmajärgus sellele, kui palju üks lammast ruumi vajab, rohutu maha trambib või korralikult ära sööb, ning kui palju ta kliima soojenemist põhjustab. Just nimelt. Igasugused mäletsejalised eristavad oma vatsa käärimisega tagajärjel metaani, mis on üks olulisi kasvuhoonegaase ja mõjutab ka kliima muutumist. Enne kui te aga selle mõtte järel taimetoidu peale üle lähete, pange tähele: teine suurim metaanitootja maailmas on riisipõld. Järgmine, mida teadlane kohe silmab, on see üks lammast, kes omaette põllu ääres konutab ja justkui vähe haiglane paistab. Te võib-olla ei näinudki seda lammast seal suure puu taga, aga teadlase peas liigub kohe mitu mõtet. Kas seda lammast ravib loomaomanik või loomaarst? Kas selle looma haigus võib olla seotud mõne inimese le nakkusliku haigusega? Kas selle haiguse ravis kasutatakse ka antibiootikume? Kas nende antibiootikumide kasutus toimub korrektselt ja vastutustundlikult? Üha rohkem peame nimelt võitlema niinimetatud resistentsidega, oludega, kus bakter enam ühe antibiootikumi mõjule ei allu, sest ta on õppinud ennast selle vastu kaitsma. Ohtlik on aga, et bakterite kaitsemehhanismid võivad levida väga kiiresti ja minna ka loomalt inimesele üle.

Olenemata sellest, kuidas see konverents lõpeb, on juba üks asjaolu täiesti selge: see on olnud üdini motiveeriv ja silmi avardav kogemus. Ka me väikesed loomaarstid kuskil kauges Euroopa Liidu idanurgas on olulised kruvid võitluses maailmas valitseva nälja ja kliima soojenemise vastu ning maaelu arengus. See on hirmuäratav. Või lihtsalt äratav. Aeg on seda ülesannet tõsiselt võtta. Meil kõigil.

JAANUS GETREU

Martin Reim tuleb Vatlasse lasteturniirile

Laupäeval algusega kell 11 täitub Vatla mõisapark noorte spordilastega, sest külla sõidab Eesti jalgpallikoondise peatreener Martin Reim (pildil).

Juba kümnendat aastat tuleb Lõuna-Läänemaa jalgpalliklubi korraldusel lastekaitsepäeva jalgpalliturniir. Spordipäeva kaudu soovivad korraldajad esile tuua laste tähtsust, nende turvalist lapsepõlve, kutsuda sel päeval

oma lastega sportima emad ja isad, vanaemad ja vanaisad. Nii on see olnud kõik need aastad.

Lapsed ei saa sel päeval osa mitte ainult turniirist, vaid palliplatsil peetakse ka üks tõeline jalgpallilahing oma vanematega, tuleb perede lõõgivõistlus ja palju muud huvitavat. Kavast on muusikalised etteasted. Lastekaitsepäeval on turniiril igal aastal olnud oma lõõgklause. Sel-

lel aastal on selleks „Vatla kool – spordi kool”. Just nii on soov avaldada austust sügisel ukseid sulgevale tublile spordikoolile. Turniiril avatakse ka näitus Vatla kooli spordiajaloost. Samuti tuuakse lastele vaatamiseks Vatla laste võidetud diplomid, medallid ja karikad. Kooli kauaaegsed õpetajad annavad ülevaate, kuidas ses koolis vanasti sporti tehti. Laste kõhumurede eest hoolitsevad Vatla kooli kokatädid.

Sellel päeval saab Lõuna-Läänemaa jalgpallipere ka erilise kingituse. Noortele sportlastele ja tublile kogukonnale sõidab külla Eesti jalgpallikoondise peatreener Martin Reim. Eesti koondises 157 mängu kirja saanud jalgpallikoondise peatreener mängib umbes sama suure elanike arvuga külas sealsete lastega. Kõik laupäeval Vatlasse sportlikust perepäevast osa saama!

Kirju Buenos Airesest

JÄRJELUT

EIA UUS

Kõndisin edasi ja edasi, ikka selles lummas, et ma olen siin, ma olen üksinda Ladina-Ameerikas, õues on pime, ja ma lihtsalt kõnnin õhtuses Buenos Aireses üksi, nagu oleks see kuidagi enesest-mõistetav. Või isegi mõistetav. Lõpuks keerasin ringi ja kõndisin pika maa tagasi kohta, kus olid akna peal meetrisuuruselt õhtusöögikomplektide hinnad. Kollased seinad, kiiskavheledad päevavalguslambid, luitunud toolid-lauad. Väikese raha eest sain komplekti, millesse kuulus klaas veini, pasta omal valikul ja isegi digestiiv. Tellisin kanneloonid „raguuga” (mis tähendab paljudes kohtades hakklihaga n-ö Bologna kastet, mitte praetud juurviljasegu nagu Eestis) ja punase veini. Oivaline söök! Viis keele alla! Pärast toodi veel *limoncello* ka. Pöörasin ringi ja nägin ennast peeglist, mis kattis seina – kui kummaline... Väsimus kõnnitud kilomeetritest ja alkohol süendasid ebareaalsustunnet oma peegeldust nähes: mina... sellises kohas... kui ootamatul Suisa sürreaalne. Uskuma-

tu. See on siis nüüd. Mina nüüd. Hetk elamist. Tagasiteel lugesin metroos raamatut, läksin vales kohas maha seda märkamata, ostsin supermarketist meloni, kolm liitrit vett ja muudki ning hakkasin koju kõmpima. Olles pea-aegu pool tundi kõndinud, sain aru, et asi on kahtlane. Selgus, et olin kõndinud vastassuunas – mitte üles ja vasakule, vaid alla ja paremale –, olin jõudnud hoopis teise linnaosasse. Palju toredaid kohvikuid ja muud, aga olin ja-la läbinud sel päeval üle 16 kilomeetri ning melon ja veepudelid hakkasid ka raskeks muutuma. Kõndisin suure tee peale tagasi, ootasin bussi, sõitsin päris mitu peatust sellega ja siis kõmpisin veel viisteist minutit. Näed, Tallinnas ei juhtu kunagi sellist asja, et ma öösel pool tundi vales linnaosas eksleksin kodu otsides!

K. Ma ei saa hakkama. Mida ma küll mõtlesin, kui kujutasin ette, et ma saan siin hakkama? Ei saa. Sa ei saa hakkama, mine koju. Mine tagasi oma turvalisele kontoritööle, kus kõik on ette teada.

Teeni oma pensionisammast ja panusta oma tuleviku emapalka ja hoia silm peal oma laenuvõimel. Ela Tallinnas, sest mujal sa ju ei julge.

Mis nüüd siis häda on? Ise unistasid siiatulekust suisa maaniliselt ja nüüd kardad kõike? Eestis tüütasid sa kodused ära kõige ettejuhtuva tõlkimisega vigasesse hispaania keelde, siin suudad vaevu suust välja pigistada tere ja aitähi ja mökk-mökk.

Tuleb välja, et asi ei olnud selles, et Eestis midagi valesti või halvasti oleks olnud. Kõik oli hästi, lihtsalt sina oled sitavares, kes ei saa millegagi hakkama. Maailm on andnud sulle kogu Buenos Airese ja sina inised, et ei tea, millal ja mida süüa, kuidas võõrastega rääkida, ja midagi ette ka ei võta: ei näe vaeva, et keelt õppida või et üldse toast väljagi

• Võib-olla see masenduse ja melanhoolia ja frustratsiooni ja närvilisuse laine, mis on sind kevadest saati õõsutanud, ongi sulle paras.

minna. Ise mäletad neid kordi, kus oled targutanud, et taevas aitab neid, kes end ise aitavad. Pealegi, kes saakski sind siin aidata, kui sa lihtsalt ei tunne kedagi. See kõik on su oma valik. Kõik, mis sa oled teinud, mis tegemata jätnud, mida teed parajasti ja mida sa ette võtad.

Sa ei vääri Buenos Airst. Võib-olla see masenduse ja melanhoolia ja frustratsiooni ja närvilisuse laine, mis on sind kevadest saati õõsutanud, ongi sulle paras. Tulid pärast põhjapoolkera suve lõunapoolkera kevadesse, et uuesti suvele vastu minna, teine võimalus saada. Mida aga sina teed? Kõigud siin kiiktoolis pidžamas oma endiselt pesemata peaga, kõrval ämber, kus kolmandat päeva liguneb su mantel, mida sa ei „jaksa” kuvama panna, ja ootad, et saabuks õnn? No kuule. Söö siis oma sõnu. Saamatu argpüks.

Kallis. Eile oli vist murdumispunkt. Täna on maailm ootamatult helge, ma olen äkitselt lahti. Pärast kaht nädalat võimetust mingisuguseidki sõnu leida pursin ma

täna täitsa arvestatavalt hispaania keelt.

Võtsin ette teekonna San Telmo tänavaturule, mis lõi mu hingetuks ja pani korduvalt ohkama. See vanaaegne lagunenud määrduv ilu, nagu millegi varri, tänavamuusikud, käsitöömüjad, vanakraamikaupmehed, nende vahel liikumas söögi- ja joogimütüjad, antiigiga kaubitsejad, kahe tänava ristumiskohal vanadased karismaatilised ja rõõmsad tangotantsijad. Lõpuks jäin päevalges koos kohalikega ühele tänavale bändi järgi tantsima.

Ma tantsisin Buenos Airese tänavall!

Mu hauakivile pole sellele liaks isegi nime vaja. See on kõige olulisem, mis ma kunagi oma elus teinud olen.

Kõik on ilus, lihtne ja liigutav, ettemääratult täiuslik.

Üks sarmikas Javier Bardemi moodi mees tuli minuga rääkima ja kutsus kohvile. Kuigi minuga pole kindlasti lihtne jutule saada, liigun väljas väga suletud olekus, oli ta nii meeldiv, et ma oleksin isegi läinud.

Järgneb

KULTUURITEATED

• Tervis ja Sport

Fra Mare Day Spa basseini- ja saunapark avatud iga päev 13–22; kl 19 vesiaeroobika. Day Spa pilet E–N 10,50 €; R–P 14 €. **Kevade eripakkumine** – vett väljutav ja salendav kehahooldus 55 €. Broneerimine tel 472 4612 ja 472 4600, spa@framare.ee.

Spaahotelli Laine vee- ja saunakeskus avatud E–L kl 6–9 (3 €), 13–22 (7–10 €), P 6–9 (3 €), 9–22 (10 €). Treeningusaal avatud iga päev kl 6–22 (4 €). Täpsem teave ja broneerimine tel 472 4414.

• **TANTSÜHTUD**
Fra Mare À LA CARTE restoran Bergfeldt ja lobby-baar (Ranna tee 2): P–N 12–23 ja R, L 12–24. L, 27. mail kl 20 tantsuõhtu, mängib ans Coco. Tel 472 4605, 503 7289.Vt framare.ee.

Restoran Blu Holm (Sadama 9/11) P–N 12–23, R–L 12–24. R, 26. mail kl 20 romantiline klaverimuusika „Lahe kuma”, pianist Alari Tamm. L, 27. mail kl 20 tantsuõhtu, ansambel Ragnar & Co. Peo- ja peielauad, küsi pakkumist!

• **LILLEPÄEV**
Haapsalu Lossiplatsil 28. mail kell 9–15 lillepäev.

• KINO

Haapsalu kultuurikeskuses 25. mail kl 20 film „Kuningas Art-hur: Mõõga legend”, pilet 4 €. 26. mail kl 20 ja 27. mail kl 14 film „Kariibi mere piraadid: Salazari kättemaks”, 3D, pilet 4,50 € + prillid 1 €. 28. mail kl 15; 30 mail kl 19; 31. mail kl 20 film „Kariibi mere piraadid: Salazari kättemaks”, pilet 4 €.

• **TANTSUPIDU**
Haapsalu piiskopilinnuses 27. mail kell 17 Läänemaa tantsupidu. Rongkäigu algus kell 16.30.

• **KULLAMAAL**
Kullamaa kultuurimajas 25. mail kell 18 Jaak Ellingu filmiõhtu. Wald Disney „Lumivalgeke ja seitse põialpoissi”, muusika Frank Churchill. Filmiõhtu kõigile tasuta.

• **FESTIVALI AVAMINE**
Haapsalu linnagaleriis ja kultuurikeskuses 27. mail kl 14 Haapsalu graafilise disaini festivali avamine. Rahvusvaheline konkurss-näitus „Tšaikovski”, konkurss-näitus „Eesti kultuurplakat 2017”.

• **TEATER**
Haapsalu kultuurikeskuses 1. juunil kl 19 Tõnis Niinemetsa *power-up comedy* „Homme on täna!”, piletid 16 ja 14 € Piletilevis.

• SEMINAR

30. mail kell 18 sügisel taas algava „Iseenda seminari” tutvustav õhtu aadressil Posti 26, II korrus (Annika Vali vastuvõtt). Osaluspanus 5 €. Registreerimine ja info tel +372 518 3965. Iseenda seminar: www.auraview.eu.

• **RAAMATUKOGU**
Läänemaa keskraamatukogu: lugemissaal, avalik internetipunkt ja kojulaenutuse osakond (Posti 3) ja lasteosakond (Wiedemanni 11) avatud E–R 10–18, L 10–15.

P suletud. Igal laupäeval kell 11 on lasteraamatukogus jutuhomeik. Raamatulaenutuspunkt sotsiaalajas (Kastani 7) avatud T 14–17 ja R 11–14. Vaata www.lib.haapsalu.ee. 1. juunil on lasteraamatukogu suletud, sest töötajad on kooolitusel.

• **MUSEUMID**
Iloni Imedemaa teemakeskus (Kooli 5) E–P 10–18. www.salm.ee.

Ants Laikmaa majamuseum ja park (Kadarpiku küla, Lääne-Nigula v): E–P 10–18. www.salm.ee.

HAAPSALU LINNAVOLIKOGU TEADE

Haapsalu linnavolikogu istung

Haapsalu linnavolikogu 7. koosseisu 43. istung on reedel, 25. mail kell 14 volikogu saalis Posti 34.

Päevakord:

1. Haapsalu ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arengukava aastateks 2014–2025.
2. Haapsalu linnavalitsuse konsolideerimisgrupi 2016. aasta majandusaasta aruande kinnitamine.
3. Loa andmine vara võõrandamiseks (Rüütli tn 4–3, Haapsalu).
4. Haapsalu linnavolikogu valimisteks valimisringkonna moodustamine ja volikogu liikmete arvu määramine.
5. Haapsalu linna valimiskomisjoni moodustamine.
6. Linnavalitsuse infotund.

Andreas Rahuvarm, volikogu esimees

Eelnõu lugemiseks Haapsalu linnavalitsuse dokumendiregistris „Eelnõud ja päevakorrad”. Vastuvõetud õigusaktid avalikustatakse 30.05.2017 HLV dokumendiregistris „Õigusaktid”.

Linnavolikogu kantslei

HAAPSALU LINNAVALITSUSE TEADE

Detailplaneeringu algatamine

Haapsalu linnavalitsuse 11.05.2017 istungil algatati korraldusega nr 272 Haapsalu Lihula mnt 22 ja 22b krundi detailplaneering ja kinnitati lähteseisukohad.

Kruntide omaniku ettepanekul algatati planeering eesmärgiga liita hoonestatud krundid üheks tootmis- ja ärimaakrundiks ning määrata planeeritavale krundile ehitusõigus, hoonestus- ja ehitustingimused, mille alusel ehitada krundile uus ühekoruselise tootmishoone ning rajada lisalaoplatseid ja -parkimis-kohad. Üks praegune puidutöötlemise hoone kavandatakse lammutada. Krundi pindala on 23 883 m².

Algatatud detailplaneeringus kavandatu on kooskõlas Haapsalu üldplaneeringuga.

Kuna planeeringu algatamisega ei kavandata tegevusi, mis oleks olulise keskkonnamõjuga KeHJS § 33 lg 1 p 3 mõistes, samuti ei sisalda detailplaneeritav tegevus KeHJS § 6 lg 2 loetletud tegevusvaldkondi, mille puhul tuleb kaaluda keskkonnamõju strateegilise hindamise vajadust, otsustati mitte algatada detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilist hindamist.

Korraldusega tunnistati kehtetuks Haapsalu linnavalitsuse 22.02.2017 korraldus nr 107 „Detailplaneeringu algatamine (Lihula mnt 22b, Haapsalu)”.

TEATED

Linnaliini nr 3 buss ei peatu ajutiselt Haigla, Koidula ja Nurme peatuses

Kaevetööde tõttu on 29. maist liiklusele suletud Vaba tänav. Kaevetööde ajal sõidab linnaliini nr 3 buss marsruudil Karja – Posti – Nurme – Metsa ning see-tõttu ei peatu Haigla, Koidula ja Nurme peatustes.

Buss peatub ajutiselt järgmiselt:

- Vaba (kultuurimaja ees, ainult Holmi suunas) – kehtivad Haigla peatuse väljumisajad
- Veetorn (mõlemas suunas) – kehtivad Koidula peatuse väljumisajad
- Nurme tänaval vahetult enne Metsa tänava ristmikku (mõlemas suunas) – kehtivad Nume peatuse väljumisajad

Kaevetööd kestavad orienteerivalt juuni lõpuni, pärast seda taastub bussiliiklus endisel kujul.

Lääne maakonna avalike bussiliinide sõiduplaanid on kättesaadavad riikliku ühistranspordiregistri veebilehelt www.peatus.ee ja Lääne maavalitsuse kodulehelt www.laane.maavalitsus.ee/bussiliinid.

Viimsi Keevitus OÜ

Haapsalu kunstikooli sisseastumine

Haapsalu kunstikool ootab uusi õpilasi 2017/2018. õppeaastaks:

- kunstiringi 6–8 a (katseid ei ole, esitada avaldus),
- ettevalmistusklassi 9–11 a ja I–III kursusele 12–17 a katsetele Haapsalu kunstikooli (Jaani 2):

E, 29. mail kell 16–18
K, 31. mail kell 17–19

Palume õpilastel kaasa võtta viis enda tehtud tööd, millest kaks on tehtud iseseisvalt.

Õppemaks on vastavalt ringile, ettevalmistusklassile või kursusele 12–17 € kuus. Avalduse ja lisainfot leiab kooli kodulehelt http://www.hkk.edu.ee/katsed või tel 473 5608.

Haapsalu kunstikool

LIHULA VALLAVALITSUSE TEADE

Detailplaneeringu algatamine

Lihula vallavalitsus algatas 26.04.2017. a korraldusega nr 111 Lihula linnas Oja tn 9 kinnistu (katastritunnus 41201:002:0035, pindala 8183 m²) detailplaneeringu. Riigi omanduses olev kinnistu on hoonestamata ning paikneb detailplaneeringu kohustusega maa-alal (Lihula linn).

Detailplaneeringu eesmärk on Lihula Oja tn 9 kinnistu sihtotstarbe muutmine, hoonestusala, ehitusõiguse, liiklus- ja parkimiskorralduse, servituutide ning tehnoorkude ja -rajatiste asukoha kindlaksmääramine 30 kohaga erihooldekodu (kolm 10 kohaga peremaja) hoonete ehituseks. Erihooldekodu opereerijaks on kavandatud SA Lõuna-Läänemaa Tervishoiu ja Sotsiaalhoolekande Keskus.

Detailplaneeringuga muudetakse Lihula valla üldplaneeringut. Lihula valla üldplaneeringus on planeeritav maa-ala reserveeritud tootmismaana, detailplaneeringuga kavandatud uus sihtotstarve on ühiskondlike hoonete maa.

Planeeringuga kavandatud tegevused ei kuulu keskkonnamõju hindamise ja keskkonnamõjuhindamissüsteemi seaduse § 6 lõikes 1 loetletud olulise keskkonnamõjuga tegevuste hulka ning § 6 lõikes 2 loetletud tegevuste hulka, mille kohta peab otsustaja andma eelhinnangu, kas tegevusel on oluline keskkonnamõju ning kas on vaja detailplaneeringu koostamisel teha keskkonnamõju strateegiline hindamine.

Lihula vallavalitsus

MÜÜK

Müüme põranda-, voodri- ja ehitus- laudu mitmes laiuses. Vedu tasuta. Tel 506 4651.

Küttepuu,

kuiv või toores, nii lahti- selt kui ka võrgus. **Kõdusõnnik** 30 kg. Tel 523 8852, 473 3301. Tammaru farm, www.tg.ee.

Kuiv okaspuu 37; toores haab 28; kask 35; okaspuu 30 €/rm. Pikkus 30, 40 ja 50 cm. Vedu 3–7 ja 10 rm kaupa. Tel 516 4278 ja 505 5203.

Kuivad pakitud kütteklotsid ja kami- napuud ning pakitud turba- ja pui- dubrikett. Kohalevedu tasuta. Tel 523 8503.

Müüa ehituslikku saematerjali ning voodri- ja põrandalauda. Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Müüa 3 m küttepuid (must lepp ja valge lepp). Kohalevedu. Tel 505 3786.

Sise-, välisvoodri ning põrandalaua ja saematerjali müük. Vedu üle Eesti tasuta. Tel 5373 1117.

Müüa toored halupuud 30–60 cm (lepp, must lepp, kask) veoga. Tel 517 5783.

Müüa küttepuid. Hall lepp al 28 €/rm, segapuu al 28 €/rm, must lepp al 32 €/rm ja kask al 35 €/rm. Vedu hinnas. Halu pikkus vastavalt ostja soovile. Tel 5666 0431.

Müüa mitmesuguseid 3 m küttepuid. Min kogus on 30 rm, 15 €/rm. Tel 507 2231.

Põrandalauad (sise- ja välisvoodri- laud), terrassilauad, mitmes mõõ- dus ehituslikku saematerjali. Vedu tasuta üle Eesti, hinnad soodsad. Tel 5593 6326. Info materjali ja pro- fiilide kohta www.kpuit.ee.

Toores halupuu 30 cm hall lepp 30 €/rm, must lepp 31 €/rm, kask 38 €/rm, saar 34 €/rm, segalehtpuu 31 €/rm, 50 cm hall lepp 29 €/rm, must lepp 30 €/rm, kask 37 €/rm, saar 33 €/rm, segalehtpuu 30 €/rm. Erimõõdus ha- lupuu kokkuleppel. Sortiment laie- neb. Küsi julgelt, hind koos veoga. Kalluriteenus 7,5 t kandevõimega veokiga. Info ja müük tel 5457 5571 või 5612 2922.

Armatuurraud 16 ja 20 mm, müüri- võrgud seinaplokile 100, 150, 200 ja 250 mm. Metallist piirded, väravad, väravate raamid. Tel 515 9623, armer@estpak.ee.

Küttepuu, toores ja kuiv, 30–50 cm ja 3 m küttepuu al 10 rm. Vedu hinnas. Hind kokkuleppel. Tel 5647 7966.

Müüa soodsalt ehituslikku okaspuu saematerjali ja tiseripuitu (saar, tamm ja kask). Asume Läänemaal. Tel 5687 3966.

OST

Musta ja värvilise vanametalli kokkuost aadressil Tööstuse 11, Haapsalu. www.rauaspets.ee. Teave tel 5837 6276.

KINNISVARA

OÜ Estest PR ostab metsa- ja põl- lumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee.

Rendin välja garaaži Metsa tn piirkon- nas. Elekter puudub. 50 € kuus. Kui hin- nas kokkuleppele jõuame, siis on või- malik ka garaaži müük. Tel 5561 3632.

Linnamäel müüa ilus maatükk 3,7 ha. Vaata kuulutust ka aadressil www.kv.ee/2311452. Tel 5784 3707, Rein.

Soovin osta 3–4 toalist korterit Linnamäel. Ühendust võtta numbril 5662 9582.

Ostame põllu-, heina- ja metsa- maad. Parim hind. Tel 506 9600.

Müüa 3toaline korter, Pargi 13, 1. korrus. Tel 527 4328.

SOOVIN ÜÜRIDA

Noorpere soovib üürida 2–4 korterit/ majaosa/maja Haapsalus või Uuemõi- sas. Soovime üürida pikemaks ajaks. Telefon 5684 4884 või 5892 2973.

Soovin rentida väiksema aiamaa köö- givilja kasvatamiseks Haapsalus või lähiumbruses. Tel 5910 8032.

TEENUS

Telerite ja elektroonika remondi- töökoda Haapsalus Lihula mnt 27 (autobaas). Avatud tööpäeviti 9–18 ja laupäeval 9–14. Tel 473 3055, 5557 4519.

Ohtlike puude eemaldamine ning okste ja võsa lõikus. Töötame 7 päe- va nädalas. Välismaal omandatud pikaagegne kogemus. Soodne hind ja kiire teenus. Helista julgelt ja leiame lahenduse. Tel 5623 0373. Randy

Tootja Läänemaal valmistab klaas- plastist septikuid ja mahuteid. Kae- ve- ja planeerimistööd kopplaaduri- ga. Tel 551 0428, ain.raali@mail.ee.

Läänemaa Jäätmejaam viib teie majast, korterist soodsatel tingi- mustel ära olme- ja ehitusjäätmed, mööbli, elektroonika, metalli jms. Äravedu konteineritega 10–30 m³. E–R 9–17. Tel 5668 1436.

Ehitusfirma R&O Ehitus OÜ. Kõik ehitus- ja remonditööd: fassaadid, katused, terrassid, saunad, korrus- majade trepikojad jm. Tel 5857 5060. www.lihulaehitus.ee.

Hauaääriste ja -kivide paigaldus. Haudade hooldus ja muud kalmistu- tööd. Tel 557 3287. Jevgeni

Elav muusika teie mis tahes peole! Teeme sündmuse toredaks ja meel- dejäävaks! Tel 501 1696, www.syltament.ee.

Kodukoristus ja haljastustööd. Tel 551 6283.

Asrex OÜ teeb ehitus- ja remondi- töid. Meeldivat koostööd soovides Asrex OÜ. Tel 5622 6716, info@asrex.ee, www.asrex.ee.

Viin ära teie juurest kodumasinaid, va- na mööblit, metalli, ehitusprahti jms. Lammustustööd. Teen väikseid ehitus- töid. Tel 5802 9660.

Teostame korterite ja eramajade si- setöid, fassaaditöid, ehitustöid. Küsi julgelt lisainfot tel 5632 7955. Tagame garantii ja kvaliteedi!

Teostame remonditöid eramajades ja korterites. Tel 551 6283.

Teeme kõiki torutöid. Nii sees kui ka väljas. Tel 503 5322, e-post info@lnvarahaldus.ee. AS Lääne-Nigula Varahaldus

Elektrik teostab pisemaid elektritöid. Hinnad kokkuleppel (soodsad). Tel 5599 2858.

TÖÖPAKKUMINE

Kastani ostukeskus pakub aastaringset tööd kokale. Töö on vahetustega. Väljaõppe võimalus kohapeal. Huvi korral helista 5656 9419 või saada sooviaavaldus annikakastani@hotmail.ee.

Puhka Haapsalus OÜ pakub suve- hooajaks (1.5.06–01.09) tööd majutuse perenaisele. CV saata info@puhkahaapsalus.ee. Küsimuste korral helista 5887 8121.

Kauplus Proppen võtab tööle müüja-klienditeenindaja. CV saata promantes@promantes.ee.

Pakkuda tööd kogemustega ehitus- töölisega (üldehitus). Pakume stabiil- set töökohta ning kogemustele ja oskustele vastavat palka. Hea, kui on autojuhiluba. Kandideerimiseks saa- da oma töökäigu kirjeldus aadressil hardi.rajaskatused@gmail.com. So- bivusel saab alustada juunist 2017.

Töomahu suurenemise tõttu võtab Laverna Puhastustööde OÜ tööle puhastusteenindajaid ja eripuhas- tustöölisi. Info telefonil 475 6874 E–R 10–16.

Promenaadi hotelli restoran ja grillterrass otsib oma meeskonda kokka hooajaks. Saada oma CV hotel@promenaadi.ee. Tel 473 7250. Sadama 22, Haapsalu.

Nõva kool ootab oma tegusas- se kollektiivi loodusainete õpetajat ja kokka. Ametikorteri ning lastele lasteaia- ja koolikohtade võimalus. Avaldus esitada koolijuhi e-postiga virvetauts@gmail.com 15. juuniks 2017. a.

Peatselt avatavasse Vatla baari Hanila vallas vajatakse klienditee- nindajat ja poole kohaga kokka. Kontakt kõrtsu.madise@gmail.com, tel 5343 6157. Meelis

Promenaadi hotelli restoran otsib oma meeskonda kelnarit/ettekand- jat suvehooajaks. Saada oma CV hotel@promenaadi.ee. Tel 473 7250. Sadama 22, Haapsalu.

Promenaadi hotelli restoran ja grill- terrass otsib oma meeskonda nõu- depesijat-abikokka hooajaks. Saa- da oma CV hotel@promenaadi.ee. Tel 473 7250. Sadama 22, Haapsalu.

Soovime leida tööpartnereid, kellega minna suveks Soome trimmerdama.

Ищу с кем поехать на лето в Финляндию. Работать на триммере. Tel 5896 6651.

Nigula Piim OÜ võtab tööle lõps- ja Leediküla farmi. Vahetustega töö lõpsiplatsil, neli tööpäeva, kaks puh- kepäeva. Vajadusel elamiseks korter. Infotel 5341 2122.

METS

PROMETS OÜ ostab metsa- ja põllumaad ning kasvava metsa raieõigust. Tel 5591 9930, e-post info@promets.ee.

OÜ Landeker ostab metsakinnistuid. Tel 511 0415 ja 517 9866.

Raieõiguse ost. Kraavide puhastus. Eriti huvitatud küttepuumetsast. Küttepuid ost. Kriske OÜ. Tel 5648 6058.

MITMESUGUST

Kaardid ennustavad, helista tel 9001727, kogenud ennustajad 24 t, ka mobiiltelefonilt, h 1,09 €/min.

Toimetus kuulutuste sisu eest ei vastuta.

Lääne Elu toimetus Haapsalus Posti 30 avatud E-R kl 8.30–17. Teade ja kuulutus saada aadressil info@le.ee

Jeesus ütleb: „Mina olen ülestõusmine ja elu, kes minusse usub, see elab, isegi kui ta sureb.”

Teatame, et lahkus ajast igavikku armas koguduseliige

ARMIDE KOPPELSAAR
8.1.1928–22.5.2017.

Haapsalu baptisti kogudus

Ärasaatmine laupäeval, 27. mail kell 11 Metsa tn 24.

Teatame sügava kurbusega, et lahkus hea abikaasa ja isa

ARVO MAISTE
(13.6.1940–20.5.2017).

Lesk ja poeg

Ärasaatmine laupäeval, 27. mail kell 14 koduõues. Muldasängitamine Haapsalu Metsakalmistul.

Meie südamlík kaastunne Tiidle ja Margusele abikaasa ja isa

ARVO MAISTE
surma puhul.

Perekond Pärtel

Avaldame südamlíkku kaastunnet Margusele ja Tiidle kalli isa ja abikaasa

ARVO MAISTE
kaotuse puhul.

Haapsalu täiskasvanute gümnaasium

Südamlík kaastunne Margusele armsa isa

ARVO MAISTE
surma puhul.

Triin ja Erki

Ei astu jalg Sul enam õuerajal, ei ava käsi aiavärvavat. Sa jätsid maha oma kodumaja, kus nägid päikest säramas...

Langetame leinas pea

ARVO MAISTE
mälestuseks. Siiras kaastunne Tiidle ja Margusele.

Rita ja Juta peredega

Südamlík kaastunne Raivole armsa ema

VIRVE AHI
surma puhul.

Mall, Raul, Ingrid ja Vello

Iga lahkumine on raske, iga teesasaatmine on kurb.

Siiras kaastunne Raivole ja Riinale lastega kalli

VIRVE AHI
kaotuse puhul.

Tiina, Arvi, Lea ja Ants

Pikk tee on käidud...

HELMİ ELLER
Südamlík kaastunne Tiidle perega ja teistele omastele.

Hansuküla rahvas

Sind leinama jääb kodumaja, igatsema koduõu.

Mälestame lahketa naabrit

ARMIDE KOPPELSAART.

Evi, Milvi, Endla ja Kaido

Südamlík kaastunne Tiidle abikaasa ja Margusele isa

ARVO MAISTE
surma puhul.

Prk Toompuu ja Holmberk

Südamlík kaastunne Tiidle ja Margusele kalli abikaasa ja isa

ARVO MAISTE
kaotuse puhul.

Miidla pere

Südamlík kaastunne Tiidle, Margusele ja Udole armsa abikaasa, isa ja venna

ARVO MAISTE
surma puhul.

Marju ja Arnold

Avaldame kaastunnet Raivo Ahile kalli

ema
kaotuse puhul.

Haapsalu kutsehariduskeskuse pere

Mälestame

HELMİ ELLERIT
ja avaldame kaastunnet lastele peredega.

Endised töökaaslased Jalukse farmist

Loojangu taga särab meil hommik...

Mälestana alati rõõmsameelset ja väga tänulikku naabrimemme

ARMIDE KOPPELSAART.

Varje perega

Iga lahkumine on raske, iga teesasaatmine on kurb...

Avaldame kaastunnet Tiidle ja Margusele abikaasa ja isa

ARVO MAISTE
kaotuse puhul.

Anne, Erika, Imbi, Külli, Sirje ja Stella

Aiandus- ja mesindusseltsi liikmed mälestavad töökata ja sõbralikku

ARVO MAISTET
ning avaldavad sügavat kaastunnet Tiidle abikaasa ja Margusele isa kaotuse puhul.

Juhatus

ALAR KLAASEN

Mul oli aeg ja ma läksin siit, kuid meie vahele jäi salaniit. Tundke ära tuul, milles tulen taas, mille sosinas jään teid valvama.

Oleme sügavas leinas ning mälestame muuseumi asutajat. Südamlík kaastunne lesk Annele poegade peredega ja vend Vellole perega.

Rõude muuseumi liikmed

Peeter perega

Iga lahkumine on raske, iga teesasaatmine on kurb.

Südamlík kaastunne Raivole, Riinale, Alarile ja Irjale peredega ema, ämma, vanaema ja vanavanaema

VIRVE AHI
surma puhul.

Juhan ja Marina lastega

Mälestame endise Haapsalu sanatoorse kooli kauaaegset direktorit, õpetajat, psühholoogi ja kirjanikku

VOLDEMAR PINNI
(25.5.1932–11.10.1999) tema 85. sünniaastapäeval.

Endised kaasteelised

Reakuulutus (kuni 4 rida): tööpakkumine, mets, kinnisvara, koolitus ja auto 4,50 €, alates 4. korrast 3,60 €; müük, loomad, teenus, ost, mitmesugust ja soovin üürida 3 €, alates 4. korrast 2,58 €; töötamine 1,94 €. Kood 1 E. Raamiga kuulutus 1,02 €/cm², logoga 1,20 €/cm², kordus 20% soodsam. Leinakuulutus 10,50 €, topeltsuuruses 18 € ja matuseade (topeltsuuruses) 10,50 €. Õnnitlus: väike 10,50 € ja topeltsuuruses 18 €. Tänuavaldus 10,50 €. Teated 0,60 €/cm²; raamitult 0,72 €/cm². Kuhu minna 0,36 €/cm². Kirikuteated 12 € kuus kogudus. Avatud E–R kl 8.30–17, tel 473 7111, faks 473 7040, e-post info@le.ee

MARKO VALKER

Silma õpikojas valmis väliklass

Silma õpikojas avati väliklass, mis parandab looduskooli õppetingimusi ja laseb vastu võtta korraga rohkem lapsi. „See võimaldab pidada õuesõppe tunde ka halva ilma korral. Samuti annab see võimaluse võtta korraga vastu rohkem õpilasi,” ütles Silma õpikoja loodusõppe juhendaja Marko Valker.

Valkeri sõnul on tipphooajal mais ja kooliaasta alguses looduskooli tahtjaid rohkem, kui keskusse mahub. „Kui seni on keskusse loodustundi mahtunud korraga üks klass, siis nüüd saab samal ajal teine olla väliklassis,” ütles ta. Väliklassi on ligipääs ka ratastooliga inimestel. Selles on mööbel mitmesuguste praktiliste tööde ja loodusvaatluste tarbeks. Klassi mahub korraga õppima ligikaudu 30 õpilast.

Väliklassi projekteeris arhitekt Vallo Valge, ehitas Wergoland Grupp OÜ. Selle ehitus kestis poolteist kuud. Ehitust rahastas Silma õpikoja sihtasutus.

TARMO ÕUEMAA

ILMAENNUSTUS

VEETEMPERatuurID

(24. mail kell 15.30)

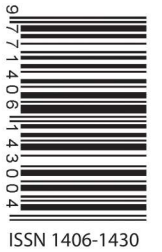
Dirhami 12,7
Paralepa 17,1
Rohuküla 15,4

Täna Läänemaal

Muutliku pilvisusega peamiselt sajuta ilm.
Puhub lääne- ja loodetuul 5–10, rannikul puhanguti 13 m/s.
Õhutemperatuur on 15 kuni 17 kraadi.

Reede	öö päev	Laupäev	5°...15°	Pühapäev	6°...20°	Esmaspäev	12°...16°
lääne-, loodetuul 5–9(13) m/s		muutlik tuul 2–8 m/s		muutlik tuul 3–10 m/s		muutlik tuul 5–10 m/s	

VAATA KA
WWW.LE.EE

1 kuu	8,60 eurot
2 kuud	17,20 eurot
3 kuud	22,00 eurot
4 kuud	29,30 eurot
5 kuud	36,60 eurot
6 kuud	43,90 eurot

LÄÄNE ELU TELLIMISHINNAD

www.le.ee tel 473 7222

7 kuud	51,20 eurot
8 kuud	58,60 eurot
9 kuud	65,90 eurot
10 kuud	73,20 eurot
11 kuud	80,50 eurot
12 kuud	87,80 eurot

OTSIME

PUHKUSE ASEDAJAT
LIHULA
TEENINDUSJAAMA

KASTANI METSA

Iga päev 8–23

Iga päev 8–23

- Seapraetükk (2–3 kg)** 1 kg **3.49** tavahind 4.99
Suvine kartulisalad, Kastani köök 1 kg **2.59** tavahind 3.99
Aedmarja-rullkook 300 g, 5,30 €/kg **1.59**
Crème brûlée kook 600 g, 4,99 €/kg **2.99** tavahind 4.49
Hollandi leibjuust (viilutatud) 500 g, 5,58 €/kg **2.79**
Maasuitsusink, Kaarli 1 kg **4.49** tavahind 6.90
Peekonirulaad, Kaarli vp, 1 kg **3.99**
Suitsuragu, Nõo 1 kg **1.59**
Õllepunnid juustuga, Isukas 500 g, 3,98 €/kg **1.99** tavahind 2.79
Tõmmu poolsuitsuvorst, Wõro 350 g, 3,40 €/kg **1.19** tavahind 1.99
Eestimaine broilerikints vp, 1 kg **1.99** tavahind 3.49
Eesti Rahwa toores grillvorst 450 g, 3,98 €/kg **1.79** tavahind 3.99
Lastevorst, Rakvere 600 g, 2,82 €/kg **1.69** tavahind 2.79
Pere grillvorst 1 kg **2.29** tavahind 3.99
Peekonigrillvorst, Rakvere 900 g, 3,32 €/kg **2.99** tavahind 4.99
Rulaad, Rakvere 1 kg **4.99** tavahind 6.99
Kileta kurk, Eesti 1 kg **1.29**
Hele viinamari 500 g, 2,98 €/kg **1.49**
Kirsstomat 250 g, 2,36 €/kg **0.59**
Tomat 1 kg **1.09**

PEAMISED TÖÖÜLESANDED ON

- sõbralik ja kvaliteetne klienditeenindus;
- aktiivse lisamüügi pakkumine klientidele;
- kauba väljapanek ja korrashoid;
- teenindusjaama territooriumi ja saali esindusliku välimuse eest hoolitsemine;
- aktiivne osavõtt teenindusjaama meeskonnapõhisest tööst.

OLED SOBIV KANDIDAAT KUI

Oled sobiv kandidaat, kui omad head suhtlemisoskust ja empaatiavõimet. Sul on võime paindlikult ja kiirelt lülituda ühelt tegevuselt teisele. Sulle on omane iseseisvus, viisakus, ausus ja täpsus oma töös. Oled koostöövõimeline ning positiivse ellusuhtumisega.

PAKUME SULLE

Sind ootab huvitav ja mitmekesine töö kiiresti arenevas ettevõttes, tulemustele orienteeritud meeskond, ettevõttesisene karjäärivõimalus, paindlik töögraafik, konkurentsivõimeline põhipalk koos ülemise piirita tulemustasuga. Kontakti võtame potentsiaalsete kandidaatidega!

KANDIDEERIMINE

Ootame Sinu CV-d aadressile personal@olorex.ee

OLEREX

Läänemaa
tantsupidu
laupäeval,
27. mail 2017 kell 17
Haapsalu
piiskopilinnuses.

Rongkäigu algus kell 16.30
veetorni juurest.

Tasuta

Kullakera kandjad